

SVĚTLO

TÝDENÍK MATICE CYRILOMETODĚJSKÉ

13. ČÍSLO / XXIX. ROČNÍK

14 Kč • 0,76 €

4. DUBNA 2021

Z obsahu:

Zmrtvýchvstalý

Ježíš obrací naruby
naše zklamání

Homilie papeže Františka
při velikonoční vigílii
20. dubna 2019 v bazilice
sv. Petra v Římě
- strana 2 -

Svatý Fulbert

Libor Rösner
- strana 4 -

Z duchovního pokladu

Alice Lenczewske (46)
- strana 5 -

V jiném není spása

Małgorzata Soltyk
- strana 6 -

Věrný služebník odešel ke svému Pánu

Na P. Františka Líznu SJ
vzpomíná jeho dlouholetý
spolupracovník
Mgr. Josef Kořenek
- strana 8 -

P. František Lízna SJ

- strana 9 -

Svatý Antonínek - pracovat pro Boha

Petr Bobek
- strana 10 -

Zmrtvýchvstalý Ježíš obrací naruby naše zklamání

Homilie papeže Františka při velikonoční vigílii 20. dubna 2019 v bazilice sv. Petra v Římě

Zeny přinášejí ke hrobu vonné masti, ale obávají se, že cesta bude marná, protože vchod do hrobu je zatarasen obrovským kamenem. Cesta těchto žen je i naší cestou; podobá se cestě spásy, kterou jsme procházeli dnes večer. Zdá se, že se o tento kámen všechno rozbije: krása stvoření o drama hříchu; vysvobození z otroctví o nevěrnost Smlouvě; přísliby proroků o tristní lhostejnost lidu. Stejně je tomu v ději-

nách církve a životních osudech každého z nás. Zdá se, že učiněné kroky nikdy nepovedou k cíli. Může se vtírat myšlenka, že frustrovaná naděje je temná zákonitost života.

Dnes však zjišťujeme, že naše cesta není marná a nerozbíjí se o náhrobní kámen. Ženami otřese a dějiny mění jediná věta: „Proč hledáte živého mezi mrtvými?“ (Lk 24,5) Proč myslíte, že je vše zbytečné a nikdo nemůže vaše kameny

odstranit? Proč podléháte rezignaci a nezdaru? Pascha je slavnost odvalení kamennů. Bůh odstraňuje ty nejtvrďší balvany, na které narážejí naděje a touhy, totiž smrt, hřích, strach a zesvětštění. Lidské dějiny nekončí na náhrobním kameni, protože dnes odkrývají „živý kámen“ (srov. 1 Petr 2,4), zmrtvýchvstalého Ježíše. Na něm se jako církev zakládáme, a třebaže

Pokračování na str. 13

Kam v životě jdeme? Nekončí naše naděje vložené v Ježíše Krista smutným pohledem na kámen přivalený na jeho hrob? Anebo vidíme odvalený kámen a prázdný hrob, a to v nás vzbuzuje víru, jako tomu bylo u apoštola Jana? A co pro nás znamená, že Ježíš byl vzkříšen? Nestací jen říct, že jsem uvěřil. Mnohem důležitější je podle toho žít! Jinak bychom se mohli podobat apoštolům ukrytým za zavřenými dveřmi a těm učedníkům, kteří se najednou kamsi vytratili, jelikož se obávali, co teď s nimi bude. Proto je tak důležité nejen slovy oslavovat Kristovo vítězství nad hříchem a nad smrtí, ale vždy při tom také zpytovat své svědomí, zda reálně kráčíme v životě s vítězným Beránkem ve svém srdci – abychom s ním jednou mohli být vzkříšeni.

Znamená to jediné: být sjednocený s Ježíšem. Základním kamenem takového sjednocení je modlitba. Takové je i Ježíšovo poselství Alici Lenczewské. (str. 5–6) Jeho slova nám nejsou neznámá, ale jistě stojí za připomenutí, zvláště v nejistotě doby, kdy je zřejmé, že lidská námaha povětšinou nedosahuje výsledků požadovaných společností. Pro Ježíšova učedníka tak vystupuje do popředí zásada: jaká je modlitba, takový je život. Všechno, co děláme svým srdcem, myslí či rukama, musí začínat od modlitby a končit modlitbou, setrvávat v ní. Jinak se vytrácí smysl a hodnoty našich úkonů. To plně pochopili i apoštolové,

Editorial

když po Ježíšově zmrtvýchvstání a jeho příslibu Ducha Svatého bděli na modlitbách spolu s Pannou Marií. Tak se naplno otevřela jejich srdce Boží milosti, která je pak dále vedla pozemskou pouť naplněnou bezvýhradným hlásáním Božího království a Ježíšovy radostné zvěsti. Máme-li si od nich vzít v něčem příklad, tak právě v tomto: Jakmile mnohé plně pochopili, pevně uvěřili a začali naplňovat své poslání, k němuž je Ježíš kdysi povolal. V tom máme výhodu, že nás na cestě víry již předešli a dosvědčili, že slovo Trojjediného Boha je vždy platné, mocné a posilující. A ukázali nám, že modlitba je prvním úkonem víry, nezbytnou základnou pro stavbu Božího chrámu v lidské duši, zvláště když je v ní přítomná Ježíšova Matka. A proto nás ani nemůže zaskočit Ježíšova rada, kterou sdělil skrze Alici: „Je třeba nepouštět z ruky růženec a uctívat Mne v Nejsvětější svátosti. Pokud vnímáš, že se blíží útoky satana, když tě ovládá temnota a nátlak v duši, modli se okamžitě *Pod ochranu Tvou*, protože to je exorcismus.“ Ano, tam, kde je vítězný Kristus, je vždy poblíž jeho Matka. Ona pobízí a přitahuje hříšníka ke svému Synu, aby se člověk obrátil a umožnil Ježíši vstát z mrtvých v jeho duši a zachránit ho pro život věčný.

A to je největší štěstí člověka, když v jeho srdci sídlí Bůh. Ti, kdo zkusili jiné cesty, které můžeme označit za „hrátky se Zlým“, ti, kteří nakonec došli ke Kristu, to jasně dosvědčují. (str. 6–7) Někdy je však třeba i vstoupit – ale k tomu musí být člověk Bohem povolán! – na satanovu půdu, protože i zde chce Ježíš prostřednictvím svých věrných učedníků konat v lidských duších zázraky. Jednoho z takových učedníků si Ježíš nedávno povolal k sobě na věčnost – P. Františka Liznu SJ. (str. 8–9) Tam se jistě setkal s jiným věrným dělníkem na vinici Páně, P. Antonínem Šuránkem, který se velkou měrou zapřičinil o rozkvet poutního místa Svätý Antonínek. (str. 10–12) A právě jeho modlitba se stala inspirací i pro naše velikonoční přání – určené především Vám, čtenářům Světla:

Kéž naše životy vyzarují moc Ježíšova kříže a vítěznou sílu jeho zmrtvýchvstání, a to ne k naší slávě, ale k větší cti a chvále Boží! Kéž dokážeme zapřít sebe a stát na Boží milosti, abychom se tak stali věrnými učedníky, kteří s modlitbou v srdci hlásají svými skutky, že je zde Vítěz, nad kterým Zlý nemá žádnou moc! A jelikož je lidský život obtížen mnoha kříži, nebojme se je nést s Matkou Boží a pomáhejme také druhým lidem spolu s ní pevně stát i v utrpení a bolesti, v dobrém růst a vytrvat. Ať je nám v tom všem posilou den, který učinil Pán. Jásejme a radujme se z něho!

Daniel Dehner

Nadchází jítro prvního dne po sobotě, největší a nejslavnější svítání lidských dějin. Již třetí den odpočívá narychlo pochovaně tělo Ježíše z Nazareta v novém skalním hrobě, pečlivě zapečetěném a strážném vojáky. Jsou to příslušníci té rot, která se v pátek shromáždila kolem zbičovaného odsouzence, aby dovršila jeho muka, zneuctila ho a ponižila. Proč bdí u hrobu právě tito bezcitní nepřátelé? Neměli by zde držet čestnou stráž ti, kterým prokázal svou lásku až do krajnosti? Kde jsou? Pokus se je vyhledat.

Skryli se a bezpečně zavřeli. Neradi si přiznávají, že mají strach, aby je náhodou nestihl osud jejich Mistra. Panuje tu skleslost, strach a beznaděj. Při pohledu na ustrašenou družinu, ve které už chybí ten, který Pána zaprodal, však nepodléhej pokušení ji kritizovat nebo soudit, ale myslí především na svou vlastní lidskou slabost a křehkost. Nedomnívej se, že bys na jejich místě prokázal více odvahy. Je to doba očisťujícího protivenství. Ježíšova slova *Satan si vyžádal, aby vás třibil jako pšenici*,⁽¹⁾ platí i tobě. Teprve opravdová zkouška ti nastaví zrcadlo pravdy.

Tři roky žili s Ježíšem v tak důvěrném styku, a najednou jsou v koncích. Snadno se prohlašuje: „*Jsem ochoten jít s tebou do vězení i na smrt*,“⁽²⁾ dokud se člověk nedívá smrti tváří v tvář. Právě v této místnosti se učedníci ještě před třemi dny v přítomnosti svého Mistra hádali, kdo je z nich větší. To ale bylo pod dojmem slavnostního průvodu, kdy hrdě doprovázeli Pána, kterému lid provolával slávu. Ale ze čtvrtku na pátek se všechno rázem změnilo, když se začalo naplňovat to, co se muselo splnit: *Byl zařazen mezi zločince*.⁽³⁾ Šokující lidský strach dokázal ochromit všechnu jejich duševní sílu do té míry, že si nejsou ani schopni připomenout, co jim Pán tak jasně předpověděl. Ve skutečnosti si Pán přeje, *abychom s ním srostli tak, že jsme mu podobní v jeho smrti*.⁽⁴⁾

Někdo klepe na dveře smluvené znamení. Přivítej svaté ženy, které přicházejí od Pánova hrobu. V jejich tvářích jsou jasné stopy překvapení, úleku, úžasu i radosti. Zatímco události posledních hodin zahaly srdnaté rybáře do úkrytu,

tyto křehké ženy naopak vyhnaly z jejich domovů. Lásky jim přikazovala, aby vždy byly tam, kde je jejich Pán. Vydržely pohled na jeho strašnou smrt, vyplakaly všechny své slzy a dnes chtěly být první u jeho hrobu. A Ježíš je odměnil tím, že se nespokojil s poselstvím anděla, ale

dokonce sám jim vyšel vstříc, živý a oslavený. Vyslechni si jejich překvapující zprávu o zážitku u hrobu: Viděly zářícího anděla, který jim

oznámil, že Pán je živ, viděly polomrtvé strážce, kteří naopak hrůzou zcela ochrnuli, a nakonec se setkaly se samotným Ježíšem. „*Nebojte se!* Pán přijde i za vámi!“

Mohli ustrašení a zarmoucení učedníci slyšet radostnější zprávu? Jestliže jsi očekával výbuch radosti a šťastné objímání, mýlíš se. Učedníci se dívají na nadšené ženy, jako by se pominuly. Co jim to brání, aby uvěřili? Zdrtilo je Pánovo ponižení do té míry, že tato radostná zpráva přesahuje jejich pomýšlení? Zaplnil snad pocit vlastního zahanbení a viny jejich srdce nepřekonatelnou skepsi? Nebo jsou tak zklamaní tím, že se zhroutily jejich původní vytožené představy a ambice, že už nechtějí vidět žádné jiné východisko? Pán ti ukazuje na jejich příkladu, jak se nepřipravenost srdce může stát překážkou i pro největší Ježíšův dar. Nakonec poselství, které ženy přinesly přímo od Pána, jen ještě zvětšilo pochybnosti učedníků. Zanechej je o samotě, aby se až do večera zamýšleli sami nad sebou a připravili se na osobní setkání se svým Mistrem.

Od hrobu odešli ještě jiní poslové, které na rozdíl od žen nezaskočila radost, ale zděšení a strach. Ozbrojení strážci byli bezmocní proti nebeské bytosti. Musí přiznat svou kapitulaci: zapečetěný hrob je nejen otevřen, ale je prázdný. Přesvědčili se, jak nicotná jsou všechna lidská opatření proti Boží moci, proti jeho záměrům. Uvědom si na tomto místě, jak mocný je i tvůj osobní nebeský strážce, kterého ti Bůh přidělil na celý tvůj život. Když se zmatení žoldnéři vzpamatovali ze svého šoku, museli konstatovat, že jim nezbyvá nic jiného než jít a oznámit tuto mimořádnou událost těm, kteří je sem postavili jako odpovědnou hlídku.

Pokračování na str. 12

Liturgická čtení

1. čtení – Sk 10,34a.37–43

Petr se ujal slova a promluvil: „Vy víte, co se po křtu, který hlásal Jan, událo nejdříve v Galileji a potom po celém Judsku: Jak Bůh pomazal Duchem Svatým a mocí Ježíše z Nazareta, jak on všude procházel, prokazoval dobrodiní, a protože Bůh byl s ním, uzdravoval všechny, které opanoval ďábel. A my jsme svědky všeho toho, co konal v Judsku a v Jeruzalémě. Ale pověsili ho na dřevo a zabil. Bůh jej však třetího dne vzkřísil a dal mu, aby se viditelně ukázal, ne všemu lidu, ale jen těm, které Bůh předem vyvolil za svědky, totiž nám, kteří jsme s ním jedli a pili po jeho zmrtvýchvstání. On nám přikázal, abychom hlásali lidu a se vši rozhodností dosvědčovali: To je Bohem ustanovený soudce nad živými i mrtvými. O něm vydávají svědectví všichni proroci, že skrze něho dostane odpuštění hříchů každý, kdo v něho věří.“

2. čtení – Kol 3,1–4

Bratři! Když jste s Kristem byli vzkříšeni, usilujte o to, co pochází shůry, kde je Kristus po Boží pravici. Na to myslíte, co pochází shůry, ne na to, co je na zemi. Jste přece už mrtví a váš život je s Kristem skrytý v Bohu. Ale až se ukáže Kristus, váš život, potom se i vy s ním ukážete ve slávě.

Evangelium – Jan 20,1–9

Prvního dne v týdnu přišla Marie Magdalská časně ráno ještě za tmy ke hrobu a viděla, že je kámen od hrobu odstraněn. Běžela proto k Šimonu Petrovi a k tomu druhému učedníkovi, kterého Ježíš miloval, a řekla jim: „Vzali Pána z hrobu a nevíme, kam ho položili.“ Petr a ten druhý učedník tedy vyšli a zamířili ke hrobu. Oba běželi zároveň, ale ten druhý učedník byl rychlejší než Petr a doběhl ke hrobu první. Naklonil se dovnitř a viděl, že tam leží pruhu plátna, ale dovnitř nevesel. Pak za ním přišel i Šimon Petr, vešel do hrobky a viděl, že tam leží pruhu plátna. Rouška však, která byla na Ježíšově hlavě, neležela u těch pruhů plátna, ale složená zvlášť na jiném místě. Potom vstoupil i ten druhý učedník, který přišel ke hrobu první, viděl a uvěřil. Ještě totiž nerozuměli Písmu, že Ježíš musí vstát z mrtvých.

Svatý Fulbert

Tento syn z nuzných poměrů formoval kulturní tvář raně středověké Evropy a jednal jako rovný s rovnými s předními muži kontinentu, kteří to brali jako naprostou samozřejmost. Vynikal svou inteligencí nad své okolí a právem zaujal jedno z nejvýznamnějších míst ve francouzské církevní správě.

Pocházel s největší pravděpodobností z Poitiers, kde se v roce 960 narodil v chudobné rodině. Více o jeho dětství, mládí a dospívání nevíme. Nikdy se ale svým původem netajil, uvykl si nazývat se „*pauper de sorde levatus*“, což můžeme přeložit jako „*chudák vytažený ze smetiště*“.

Je proto s velkým podivem, že se z těchto poměrů dokázal Fulbert tak vysoko povznést, ba že vůbec mohl začít studovat a nákladná studia dokončit. Musel mít nějakého mecenáše, který si povšiml jeho výjimečného nadání, jinak to tehdy možné nebylo. Žel, nemáme o tom žádné informace, musíme si vystačit s hypotézami. Ať tak či onak, Fulbert rozmnožil hřivny, které dostal do vínku, stonásobně. Jmenování biskupem si zasloužil svou výjimečnou osobností, díky níž zaujal postavení vyhrazené obvykle jen synům z významných rodin. Snad by mohl někdo namítnout, že se o jeho usednutí na biskupský stolec ve významné diecézi zasadil francouzský král Robert II. Pobožný. Vladař tak učinil kvůli Fulbertovým výjimečným schopnostem, nikoliv proto, že se znali ze studií v Reměši.

Pokud jde o Fulbertova studia v nesmírně prestižní katedrální škole v Reměši, vyučoval ho tam jistý Gerbert z Aurillacu, jenž se později stal papežem Silvestrem II. Kolem roku 990 přišel Fulbert do Chartres, kde nastoupil do tamní katedrální školy – tentokrát již v roli učitele. Měl zásadní podíl na tom, že si v brzké době vydobyla přední pozice pomyslného žebříčku nejvýznamnějších škol v Evropě. Vštěpoval zde svým studentům vědomosti nejen z oblasti teologie, nýbrž i z oblasti medicíny, filosofie, gramatiky, aritmetiky a rétoriky. Jeho působením byli formováni pozdější prvotřídní učenci, jakými byli kupříkladu Adelman z Lutychu či Bernard z Angers.

Pro Fulberta znamenal vzmach chartreského učení i kariérní postup, jak by se dnes řeklo – stal se kanovníkem katedrály

a kancléřem biskupské kurie. Jednalo se o významná postavení, obojí ovšem převýšilo jeho jmenování biskupem v Chartres poté, co v roce 1006 zemřel dosavadní chartreský ordinář Raul.

Na biskupský stolec usedl všeobecně vážený muž, jehož široký rozhled a znalosti byly předmětem obdivu mnohých; člověk, k němuž chovali obrovský respekt všichni ti, kdo měli tu čest s ním přijít do styku, znali jeho spisy nebo o něm alespoň slyšeli.

Okamžitě se pustil do díla. Svolával synody kněžstva, na nichž probíral nezbytnosti spjaté s chodem a reformováním diecéze, vyhlásil nesmiřitelný boj zhoubné simonii a nadužívání moci ze strany církevních hodnostářů. Fulbertovo přijetí berly a mitry spadá do období, kdy se plně rozjela clunyjská reforma (více v textu o sv. Odovi z Cluny ve *Světlo* č. 46/2019). Nadšen pro očistu potřísněného šatu Kristovy nevěsty, snažil se Fulbert vést diecézi v jejím duchu. Sám též šel příkladem a vedl život, v němž mu nemohl nikdo nic vytknout, lidé ho pokládali za světce, který žije uprostřed nich a s nimi. Jeho pověst světce málokdo zpochybňoval, stejně jako jeho moudrost a jasnozřivost, které byly proslulé i v nejvyšších kruzích.

Fulbert oplýval oním vzácným darem usmířování znesvářených protivníků, a to častokrát po stránce čistě lidské. Nejednou byl proto zván jako prostředník sporů, z nichž nevedlo zdánlivě žádné východisko.

Mocní tohoto světa vyhledávali jeho rady i ve svých osobních problémech. Svou příslovečnou moudrostí dokázal rozetnout gordický uzel trápící člověka dlouhý čas. Se žádostmi o radu se na něj opakovaně obracel například již zmiňovaný francouzský král Robert II. Pobožný. Panovník tak činil i přesto, že Fulbert volal po tom, aby svěští vládcové upustili od vlivu na dosazování biskupů či papežů do jejich úřadů, čímž připravoval (nejen

on) půdu pro Řehoře VII. a jeho pozdější boj o investituru se samotným císařem.

Fulbert také usiloval o ještě větší kvalitu již tak skvělé katedrální školy v Chartres. Ta jeho přičiněním zaujala již nezpochybnitelné první místo mezi vzdělávacími institucemi v Evropě, a předčila dokonce i tu remešskou, až dosud považovanou za nedostížitelnou. Když v Chartres vyhořela katedrála, projevil se naplno, jak vážná osobnost stojí v čele diecéze – Fulbertovi se podařilo získat štědré dárce všude možně, značný obnos na výstavbu nového chrámu mu krom francouzských hrabat poslal i dánský král Knut Veliký. K obnově právě tohoto domu Božího ho vedla mj. i jeho obzvláštní úcta k Panně Marii, již byl tento chrám zasvěcen. Její přimluva mu kdysi dokonce pomohla uzdravit se z těžké nemoci. Prál si, aby katedrála tohoto patrocina mohla být brzy zase místem služeb Božích.

Jako mimořádně vzdělaný muž s nevšedními vědomostmi a neobyčejnou inteligencí rovněž sám psal. Dochovala se nám celá řada jeho homilií a teologických spisů. Dokonce „byl políben múzou poezie“ a skládal i docela zdařilé básně a hymny (dochovaných máme 27) – zejména ke cti Nejsvětější Panny Marie. Do jeho nitra ale můžeme nejlépe nahlédnout prostřednictvím korespondence, kterou po sobě zanechal v podobě 140 dopisů.

Svou duši odevzdal Hospodinu 10. dubna 1028. Ač nedošlo k formální kanonizaci, Církev slaví právě v tento den jeho svátek.

Z duchovního pokladu Alice Lenczewske (46)

Začínáme s výběrem textů z další knihy polské mystičky – „Słowo pouczenia“. Nejprve předkládáme tři kapitoly z redakčního úvodu ke knize, na které navazujeme prvním textem zaznamenaným Alicí Lenczewsou.

Místa v textu označena „†“ jsou slova Ježíšova, místa označena „•“ jsou slova Matky Boží, andělů, svatých či duší v očistci. Biblické texty jsou vždy od Ježíše po Alicině modlitbě a prosbě o slovo v duchu tzv. náhodného otevření.

Oproti předcházejícímu „Świadectwo“ Alice ve „Słowo pouczenia“ neoznačila každou Ježíšovu výpověď křížkem a svojí polopauzou, učinila to pouze částečně. Zachováváme autentický zápis mystičky.

MODLITBA

Modlitba se Alici stala nejkrásnější chvílí setkání s Ježíšem. „Všechno je plodem modlitby,“ říkal jí Pán Ježíš, „jaká modlitba, takový život: stav tvé duše a těla i tvoje činy – jejich užitečnost pro budování Božího království v lidských duších, pro záchranu těch, kteří hynou ve svých hříších. Všechno, co děláš svým srdcem, myslí nebo rukama – aby mělo smysl a hodnotu – musí začínat od modlitby a končit modlitbou a trvat v ní.“

Modlitba, to je sjednocení se Mnou. A Já jsem přece počátkem a koncem všeho, co existuje: Alfou i Omegou. Beze Mne nemůžeš nic učinit – nic, co obsahuje pozitivní hodnotu. Mnozí hynou, tento svět je pohroužen v temnostech, protože chybí modlitba, chybí sjednocení se Mnou. Úsilí, práce energie mnoha lidí hojně obdaraných Mými dary – tvoří špatné plody, otrávené jedem pekla, které je vždy tam, kde chybí obrácení se ke Mně v důvěryplné a upřímné modlitbě. Kde chybí spoléhání se na Moji Moudrost a vůli. Kolik modlitby, tolik lásky, moudrosti a pokoje ve tvém srdci. Kolik jsi ode Mne přijala během modlitby, tolik můžeš dávat – toho, co je hodno dávání – druhému člověku. Sama od sebe nemáš nic k rozdávání. Můžeš předávat svým bratřím jedině: Mé dobro, svoji prázdnotu nebo zlo pekla. A tak se to děje, v závislosti na tom, jaký je tvůj život modlitby – její nepřetržitost, hloubka i horoucnost. A nedomnívej se, že můžeš něco hromadit ve svém srdci a potom to svévolně využívat. Dobro, Lásky, Moudrost je energie, která plyne z Božského Pramene, pokud s Ním jsi spojena v modlitbě.“

Když se člověk nemodlí, tak „se odtrhává od pramene své existence – je zmítán a vláčen sebou samým, druhými lidmi, ale především duchovní mocí zla, jeho činy, rovněž ty takzvané dobré nemají hod-

notu, jestliže jsou bez základu, kterým je Bůh – jediný Dárce dobra. A je lépe – jak řekla svatá Terezie – v Boží lásce zvednout nitku, než bez spojení s Bohem zbudovat katedrálu. Čin zrozený z Boha je věčným dobrem. Čin pouze z lidské inspirace či ambice – bez víry a Lásky – ubírá čas a síly, které musí být určeny pro život v Bohu; poněvadž nerozvíjí tento život, a zastíňuje Boha lidskou pýchou, může být jako babylonská věž, která se rozpadne.“

Pán Ježíš varuje, abychom Ho nepřijímali ve Svatém přijímání ve stavu smrtelného hříchu nebo bezmyšlenkovitě a lhostejně: „Je to velký hřích a znevážení Mé Lásky i Mého Daru zrozeného v Krvi Golgoty.“

Alice prosila Pána Ježíše, aby ji naučil modlit se. Uslyšela slova: „Přilni ke Mně srdcem. Je-li ti těžko, mysl na to, co dobrého jsem učinil všeobecně i ve tvém životě. V nejtěžších chvílích se modli slovy – nahlas. Ve tvém vědomí musí být ustavičně vnímání Mé přítomnosti v tobě. Rozmlouvej se Mnou a pohlížej na Mne v každé chvíli života, ať děláš cokoliv a ať jsi kdekoliv. Všechno Mi odevzdávej, všechno to dělej pro Mne. Udělej všechno, aby tvůj každodenní život byl k Mé chvále. Nemysli na sebe, jen na Mne. Tehdy Já na tebe budu myslet a o všechno se postarám.“ Jindy Alice uslyšela: „Je třeba nepouštět z ruky růženec a uctívat Mne v Nejsvětější svátosti. Pokud vnímáš, že se blíží útoky satana, když tě ovládá temnota a nátlak v duši, modli se okamžitě *Pod ochranu Tvou*, protože to je exorcismus.“

EUCCHARISTIE

Ve svých duchovních denících Alice zapsala Ježíšovy promluvy o jeho skutečné přítomnosti v Eucharistii. Eucharistie

je sám Kristus v tajemství svého umučení, smrti a zmrtvýchvstání. V každé Eucharistii se zpřítomňuje tajemství naší spásy: „Já tě stále zachraňuji. To, co bylo vykonáno na Golgotě před dvěma tisíci lety, bylo a je znamením toho, co trvá nepřetržitě, protože existuje mimo čas, kterému ty podléháš jako člověk žijící na zemi. Já jsem vaše nepřestávající a věčné Vykoupení. Stále vás vytrhávám satanovi a odevzdávám Otcí, nakolik Mi to dovoľuje vaše svobodná vůle. (...)

Já jsem sám sebe složil Bohu v Oběť, abych vás zachránil. Každý člověk je zachráněný a může se vrátit k Bohu – k Plnosti, ze které byl stvořený. Může, pokud neodmítne ten dar a nepohrdne jím i Bohem – dárce daru. (...) To, co se stalo před dvěma tisíci lety na Golgotě, trvá v mimočasové skutečnosti. Jeruzalémská Golgota – celá Má existence v Ježíši z Nazareta – těžkosti a Oběť života na zemi byly uskutečněním toho, co trvá. Nejvýmluvnějším znamením je Moje přítomnost v Eucharistii. Jsem skrytý v Hostii a skrze její požití začíná setkání duše se Mnou živým a skutečným, ačkoliv skrytým myslí a smyslem těla.“

Pán Ježíš varuje, abychom Ho nepřijímali ve Svatém přijímání ve stavu smrtelného hříchu nebo bezmyšlenkovitě a lhostejně: „Je to velký hřích a znevážení Mé Lásky i Mého Daru zrozeného v Krvi Golgoty.“

HŘÍCH A BOŽÍ MILOSRDENSTVÍ

Ve slovech poučení určených Alici Pán Ježíš říká, že největším neštěstím v lidském životě je hřích, čili odejít od Něho. Odmítnutím Boha se člověk odevzdává pod nadvládu satana, „který ho stále víc k sobě přitahuje a činí na sobě závislým. Nejčastěji nepozorovaně, aby ho nepoplašil. (...) Smrtelný hřích – říkal Ježíš – Mne zabíjí ve svatostánku duše člověka,

který zhřešil. Pokud setrvává v hříchu, jsem v jeho duši mrtvý a jeho duše je mrtvá. Je to takový stav, jaký byl po Mé smrti na Kříži, protože křížuje-li Mne v sobě, ve skutečnosti křížuje svou duši. Ale pokud je na světě, má možnost zmrtvýchvstání duše skrze smíření se Mnou. Jestliže po Mně zatouží, tehdy vstanu z mrtvých v jeho duši a zachráním ho pro život věčný.“

[...] Pán Ježíš varuje, že chybějící obrácení, definitivní odmítnutí Jeho milosrdenství dovádí k věčné záhubě: „Odvracení se od Boha, zvláště to definitivní odtržení se a vzpoura, jsou sebevraždou, vraždou Boha. Je to zabití v sobě toho, co je Božské, a tím odsouzení sebe samého k věčnému, strašnému utrpení, jakoby k vyrvání vlastního srdce.“

* * *

SLOVO POUČENÍ

To, co zapisuješ, je k tomu, aby lidé porozuměli, že Já chci mluvit ke každému, abych ho mohl vést, chránit před zlem a doprovodit na cestu spásy. Že jsem s každým člověkem, v každé chvíli jeho života. Že je zapotřebí toužit Mne uslyšet, naslouchat a konat to, co přikazují – toužit žít podle Mých poučení.

Nejsi žádný výjimečný člověk. Jsi jako mnozí: slabá, zapletená do úkladů tohoto světa, ze kterých tě vyvádím do věčného života díky tomu, že Mi chceš naslouchat a být Mně poslušná. Jinak bys hynula jako mnozí v hříchu a pádu, tak jak jsi hynula mnohokrát, než se tvé srdce obrátilo ke Mně.

Slyšení Mého hlasu v srdci není darem neobyčejným, výjimečným. Každý ho obdržel ve křtu svatém a každý může rozpoznat Má poučení, pokud po nich bude toužit a očekávat je. Pokud se bude snažit podle nich žít.

Tehdy dám hojnost velikou, neboť jsem Otcem milujícím a pečujícím o záchranu každého Mého dítěte. Za každého jsem přece dal Můj život na kříži, abych ho zachraňoval, vedl, spasil.

(Pátek 3. 4. 1992, 12:35 h.)

(Pokračování)

Z knihy Alicja Lenczewska: *Ślowo pouczenia. Wydawnictwo Agape sp. z o.o., wydanie drugie zmienione, Poznań 2019. Přeložila -vv- (Redakčně upraveno)*

V jiném není spása

Bioenergoterapie je počáteční skutečností démonickou. Vstup do této praktiky za sebou táhne strašné důsledky těžkého hříchu, čili duchovní smrti. Aby člověk chytil do této pasti, zlý duch často využívá utrpení, které se člověk dotýká.

Po kurzu bioenergoterapie se v životě paní Izy začaly dít nezvyklé věci. Vykazovala nadpřirozené schopnosti uzdravovat lidi, čtení v cizích myšlenkách, nahlížení do cizích snů i vystupování z těla. Z ženy plné komplexů a nevěřící ve své síly se stala sebejistou. Naplňoval ji pocit moci, ba dokonce nadvlády nad lidmi. Tyto zdánlivě dobré dary se časem ukázaly být pastí zlého ducha...

Využívat nejslabší místa

Paní Iza byla lékařkou a chtěla bioenergoterapií pomáhat lidem. Pacienti se jí ptali, kde se bere její úspěšnost. Odpovídala, že neví, ale že se domnívá, že to, co se děje, je dobré. Dnes paní Iza vidí, jak byla zaslepená, a už nemá pochyby, že za bioenergoterapii stojí démonické síly. Satan využil nedostatku základních znalostí věřící ženy, její ateistické výchovy a zranění i životních těžkostí, aby ji pokoušel fiktivní vizi plynoucí ze světa ezoteriky. První velkou ranou pro paní Izu bylo to, že její otec opustil rodinu a po 30 let se o ni vůbec nezajímal. Druhou ranou byl rozpad jejího vlastního manželství. Paní Iza zůstala ve třiceti letech sama s dvěma dětmi. Rozhodla se tehdy, že už nikdy nedovolí, aby ji někdo oklamal nebo zranil, a že si sama najde způsob, jak být šťastná. A právě tehdy jí podivným způsobem začaly přicházet do ruky knížky o různých duchovních záležitostech. Objevovali se také lidé, kteří jí nabízelí možnosti duchovního sebevzdělání. Tak pobídnutá přišla žena do kurzu metody Silvy. Ten měl takzvaně přinášet pozitivní změny v mysli skrze programování vlastního zaměření na úspěch v každé oblasti života. Výsledky používané metody byly vynikající: stav hlubokého uvolnění, uspokojení nad sebou i odepsání minulých bolestí. Paní Iza začala psát inzeráty týkající se změny práce, a za dva týdny dostala přesně takovou nabídku, jakou chtěla. To ji utvrdilo v přesvědčení, že je na dobré cestě a že se musí přihlásit do dalších kurzů „duchovního rozvoje“ a sebezdokonalování. Krátce nato by-

la přihlášená v kurzu bioenergoterapie. Ukázalo se, že k ní má talent. Začala předvádět nadpřirozené schopnosti a – jak se jí zdálo – pomáhat lidem bioenergoterapií. Paní Iza stále hlouběji vstupovala do světa ezoteriky, který ji naprosto fascinoval. Účastnila se dalších kurzů a workshopů. U lidí, se kterými se setkávala, nespatořovala žádný strach, ale nadšení z nových možností. Mezi těmi osobami byla přímo rivalita, kdo uzdravil víc lidí, kdo má víc nových, neobvyklých schopností jako jasnovidectví či vidění aury. Všichni byli přesvědčení, že postupují správně a že budou stále více naplnění a šťastní... Paní Iza dnes vidí, že jistým způsobem hledala tehdy vyšší moc, Boha v životě; ale bylo to hledání na špatném místě a silně poznamenané egoismem.

Obrácení

Proces lékařčina obrácení začal tehdy, když si všimla, že čím více vstupuje do ezoterického světa, tím víc zla zažívá: špatná nálada, podivné obavy a pocity, že něco není v pořádku; také stavy deprese a rodinné problémy. Její dcera, která se rovněž účastnila kurzu metody Silvy, začala vidět auru, což matku zpočátku těšilo. Později se ale dívka začala bát, poněvadž se jí ukazovaly rovněž jiné věci a osoby, které ji znepokojovaly.

K přelomové události v životě paní Izy došlo díky její přítelkyni, která onemocněla rakovinou. Protože z lékařského hlediska jí už nebylo možné pomoci, žena jí poprosila o pomoc „energetickou“. Avšak navzdory velké angažovanosti paní Izy jí přítelkyně umírala před očima. Jednoho dne, kdy už žena ležela na smrtelné posteli, řekla: „Byl u mě kněz s Pánem Ježíšem.“ V tu chvíli se do srdce paní Izy ohromené tím vyznáním neočekávaně probíla pravda, že Pán Ježíš je opravdová a živá Osoba. Umírající domluvila své přítelkyni pohovor s knězem. Lékařka, která nechtěla něco odmítnat člověku v takovém stavu, proti svému mínění souhlasila se setkáním. Od kněze uslyšela, že cesta, kte-

rou jde, je chybná. Ale tehdy k ní ta pravda ještě nedorazila...

Později se nějakým zázrakem paní Iza ocitla ve Vatikánu na audienci a soukromém požehnání u Jana Pavla II. To byl pro ni velmi silný zážitek. Obrátila se okamžitě, avšak žel jenom velmi povrchně. Nemohla tehdy pochopit – ani v to také uvěřit – že neexistuje reinkarnace. Žena se tedy vzbouřila a vrátila se k svému dřívějšímu životu a k ezoterickým praktikám. Zaskočilo ji však, že skončily „duhovní příjemnosti“ a začaly deprese, obavy a podivné stavy, se kterými si nedokázala poradit. Další impuls k obrácení se objevil tehdy, když paní Iza už nevěděla, co si má se sebou počít, a rozhodla se otevřít si ordinaci přírodní medicíny. Požádala kněze o vysvěcení toho místa. Ten jí řekl, že ona sama stojí nad propastí a že si musí okamžitě vybrat, pro co se rozhodne. Tehdy se s velkým ulehčením rozhodla, že se vrací do církve. Paní Iza později přiznala, že důvodem k tomu nebyla láska k Bohu, ale strach z toho, že už nemá kam utéct a že její dosavadní životní plány zklamaly. Začala poznávat učení církve, protože z dřívějšíka neměla ani základní náboženské znalosti ani zkušenosti života s vírou. A tak dodnes, pomalu paní Iza postupuje směrem k lásce Pána Boha. Stále nemůže uvěřit, že on ji miluje takovou, jaká je.

Bolestná cesta

Na cestě potkávají paní Izu různé bolestné zážitky. Její rodina, kterou ona sama přivedla do světa okultismu, její proměnu nepřijala. Blízcí se od ní odvrátili, začali ji kritizovat, a dokonce pronásledovat pro její názory. Jenom sestra se vydala její cestou, obrátila se a je jí oporou.

Paní Iza stále bolestně pociťuje důsledky svých dávných hříchů. Ve své mysli vnímá rouhavé myšlenky nebo takové, které ji navádějí k sebevraždě. Ona se však nemíní poddávat. Díky pomoci přátel vydržela dobu nejhoršího zhroucení, nátlaku a deprese. A co víc, po modlitbě exorcismu nad ní se její útrapy zmenšily. Cesta obrácení paní Izy je neustálým překonáváním sebe samé, bdělostí a duchovním bojem. Lékařka pociťuje strach před duchovními ohroženými, protože ví, kam až mohou člověka dovést. Musí také žít s bolestným vědomím, že jistý počet lidí, kterým „pomáhala“ bioterapií, se ztratil du-

chovně. Paní Iza se teď modlí za jejich obrácení.

Vstoupit do bioenergoterapie je těžký hřích proti prvnímu přikázání a má to závažné důsledky v životě člověka. Robert Tekieli, novinář, který než se obrátil a odmítl okultistické praktiky, se zabýval mj. bioenergoterapií, varuje, že ta praktika je světský šamanismus, rituál, ve kterém se bioterapeuti buď vědomě, nebo nevědomě odevzdávají zlu. Proto vyjít z tohoto hříchu vyžaduje vyznat ho při zpovědi a někdy je také potřebný exorcismus. Kristus uzdravuje člověka zraněného hříchem prostřednictvím svátosti Eucharistie, zpovědi a modlitby, nebo ho ve víře posiluje ve společenství církve. Přilnutí ke Kristu, život v posvěcující lásce, to je nezbytné k ochraně člověka před vlivem zlého ducha. Pán Ježíš o tom učil: „Když nečistý duch vyjde z člověka, bloudí po vyprahlých místech, hledá, ale nenalézá odpočinek. Tu řekne: »Vrátím se do svého příbytku, odkud jsem vyšel.« A když přijde, nalezně jej prázdný, vymetený a pěkně uklizený. Tehdy odejde a vezme s sebou sedm

---

Vstoupit do bioenergoterapie je těžký hřích proti prvnímu přikázání a má to závažné důsledky v životě člověka. Robert Tekieli, novinář, který než se obrátil a odmítl okultistické praktiky, se zabýval mj. bioenergoterapií, varuje, že ta praktika je světský šamanismus, rituál, ve kterém se bioterapeuti buď vědomě, nebo nevědomě odevzdávají zlu...

---

dalších duchů, horších než je on; vrátí se a bydlí tam. A konce toho člověka jsou horší než začátky.“ (Mt 12,43-45) Největším štěstím pro člověka je, když v jeho srdci sídlí Bůh.

Smysl utrpení

Svědectví paní Izy ukazuje, jak zlý duch útočí na člověka v jeho nejslabším místě. Lékařka, stejně jako i další osoby, které se u ní „lécily“, se do bioenergoterapie dostaly skrze nemoc, utrpení či bolest. Utrpení v různé podobě je téměř neodlučitelné od lidského žití. Je slabostí a vyčerpáním člověka, prožitkem, ve kterém

se cítí být osamocený. Satan lstivě utrpení využívá, zkouší člověka postavit proti Bohu, vybízí ho ke hříchu nebo mu slibuje štěstí, úspěch, moc i zbavení se problémů. Ve skutečnosti však Zlý dovádí člověka stále hlouběji do hříchů a uzavírá ho do sítě zla.

Svatý Jan Pavel II., sám před očima světa prožívající utrpení, nám v dopise o křesťanském smyslu lidského utrpení *Salvifici doloris* zanechal cenné poučení. Svatý otec jmenovitě ukázal, že utrpení obrozené mocí Kristova kříže se může stát v slabosti člověka silou Boží. Klíčem k takové přeměně je víra. „Pokud člověk skrze víru odhaluje Kristovo vykupující utrpení, nachází v něm současně své vlastní utrpení a vírou je vidí obohacené o nový obsah a význam.“ (*Salvifici doloris* 20) Bůh uschopňuje člověka k tomu, aby v utrpení přerůstal sebe sama. Ve světle víry může člověk odhalit, že utrpení je Boží výzvou, ba dokonce povoláním jít za Kristem a podílet se na spáse světa. Papež přesvědčoval, že člověk sjednocující se v utrpení s Pánem Ježíšem se neuzavírá ve hledání řešení a útěku od utrpení, ale může najít v tom těžkém prožitku hluboký smysl, vnitřní mír, a dokonce duchovní radost (srov. SD 26).

Odhalt dar utrpení

Svět se utrpení bojí a odmítá je. Svatý Jan Pavel II. naopak – ukázal tajemnou pravdu o tom, jakým pokladem je utrpení v životě člověka a jak mnoho svět vděčí lidem prožívajícím své utrpení ve spojení se Spasitelovou obětí. Jsou lidé, kteří toto těžké povolání realizují, třeba jako duchovní členové Neviditelného kláštera sv. Jana Pavla II. Naplňují ve svém životě papežova slova: „Kristus dokonal vykoupění plně až do konce, ale zároveň je neuzavřel. Ve vykupitelském utrpení, jímž byl svět vykoupen, se Kristus od začátku otevřel a stále otevřívá každému lidskému utrpení. Ano, zdá se, že k podstatě vykupujícího Kristova utrpení patří i to, že chce být neustále doplňováno.“ (SD 24) A tedy: „Pokud člověk – kdekoli na světě a v kterékoli dějinné době – má účast na Kristově utrpení, doplňuje svým způsobem ono utrpení, jímž Kristus dokonal vykoupění světa.“ (*tamtéž*)

*Z Milujcie sie! 3/2020 přeložila -vv-
(Redakčně upraveno)*

Věrný služebník odešel ke svému Pánu

Na P. Františka Líznu SJ vzpomíná jeho dlouholetý spolupracovník Mgr. Josef Kořenek

90. léta 20. století

František chodil pravidelně do věznic v Brně a chodili jsme také k soudům, František rozjel dopisování s uvězněnými. Snažil se hledat i další řešení, když někdo hledal partnera, partnerku, bral vždy člověka komplexně.

František se snažil také pomáhat v „pastácích“ a na vlastní pěst pátral po dívkách, které byly nuceny k prostituci. Ocítl se v mnoha a mnoha nebezpečných situacích, ale vždy vše bezpečně vyřešil.

Centrem působení otce Františka v 90. letech v Brně byl jezuitský kostel Nanebevzetí Panny Marie. Především zde se potkával se všemi, modlil se a zde i občas přenocoval. Tady jsem mu mohl být nablízku a pomáhat řadu věcí rozjízďět či následně dotahovat.

František se cítil vždy jako voják. Jako voják Kristův, jako správný jezuita, následovník sv. Ignáce. I proto oblečení nakupoval počátkem 90. let v nově otevřených Army prodejnách. V oblíbené vojenský materiál americké a německé armády, na řadě fotografií má právě tyto svetry (po službě na jednom rockovém festivalu s Českou maltézskou pomocí nosil svetr Maltézské pomoci, který neměl daleko k vojenským stříhům). V těchto letech nebyla žádná větší organizovaná pomoc pro lidi bez domova, nebyli ještě žádní absolventi sociálních vyšších odborných škol, studií apod. Často jsme chodili s lidmi, kteří za námi přišli, že jsou bez domova či byli propuštěni z výkonu trestu, po úřadech a hledali řešení. Kupovali lístky na vlaky samozřejmě do co nejvzdálenějších míst naší republiky – většinou Košice nebo Cheb...

Zajímavé byly dvě věci: V kostele u jezuitů byla velká zima. František se zde dlouhé hodiny modlil a býval k dispozici ve zpovědnici. V Army shopu zakoupené svetry často nestačily, a tak jsme sehnali speciální ohřívadlo, snad pro tankisty. S trochou benzínu vzniklo zajímavé těle-

so – ohřívadlo, které vytvářelo pocit tepla. Druhou skutečností bylo, že František byl tak citit benzínem, že to ve zpovědnici připomínalo opravárnu vojenských vozidel anebo benzínovou pumpu... Josefka a tehdy ještě i jeho maminka, které se staraly o prání prádla, s tím měly další velké těžkosti...

P. František Lízna s Josefem Kořenkem

Lidi bez domova František často nechal spát na faře v Brně. Bylo tam vícekrát tolik lidí, že František jim uvolnil i svůj pokoj a šli jsme spolu spát do kostela k jezuitům. Pro tyto potřeby zakoupil spací pytle americké armády, které výborně plnily daný účel.

To mne inspirovalo natolik, že jsem později ve svém rodišti v Loučce u Vizovic založil malé vojenské muzeum.

František a Karel Kryl

Měl jsem pěkný osobní vztah s Karlem Krylem a přivezl jsem jej v roce 1989 na koncert do Olomouce. Karel počátkem 90. let jezdil a koncertoval, přejížděl z Německa do Československa a zpět, veřejně se vyjadřoval. Několikrát jsem Karlovi říkal, že by se konečně mohli s otcem Františkem setkat i osobně. Oba však byli stále pracovní velmi vytížení. Karel toužil poznat člověka, o kterém hlásili z rádia Svobodná Evropa. Nakonec se setkání uskutečnilo v Brně na podzim roku 1993.

Zde musím předeslat, že František si vzal do péče po propuštění z vězení Evu Kováčovou, která zapálila sociální ústav

v Měděnci. Pokud si František myslel, že jej nemůže nic překvapit, tak vstup Evy Kováčové do jeho života byl naprosto výjimečný a zásadní. František vyhledával pro Evu především odbornou pomoc – konzultovali jsme její stavy s psychologem i psychiatry, ale nikdo nevěděl, jak pomoci. Snažili jsme se jí pomoci také v duchovní rovině a v uzdravení její minulosti, chtěli jsme, aby pracovala a našla smysl života. Bylo to velmi složité období, zkoušela žít i v různých komunitách, ale nikde dlouho nevydržela. Jedna z věcí, kterou uměla a bavila ji, byla taková divoká, typicky rómská hra na kytaru. Tak mne napadlo, že to by mohla být cesta.

Takže jsme se na podzim roku 1993 setkali všichni společně – František, Karel Kryl, Eva Kováčová a já. Poprosil jsem Karla, zda by Eva mohla vystupovat na jeho koncertech jako zvláštní host – s programem na 15–20 minut. Eva zahrála své songy, Karel se dlouze zamyslel a pak řekl: „Jo, to půjde...“ Pak jsme ještě dlouho debatovali a Karel říkal, že připravuje pár písní, kdy se opět nechá inspirovat z Bible, z čehož jsme měli velkou radost. Žel, Karel na jaře roku 1994 odešel na věčnost a tuto cestu jsme nenastoupili...

S Evou jsme vyráželi na poutě. Z Valašska jsme putovali se studenty na Velehrad, spali jsme tam, kde nás přijali. Lidé nabízeli, aby kněz František přespál u nich doma, ale on v žádném případě nechtěl – chtěl spát se všemi studenty, většinou ve stodolách. Jeli jsme také na pouť do Medžugorje a na další poutní místa. Myslím si, že tato služba otce Františka hodně vyčerpala, šel úplně na hranu svých sil a možností. A samozřejmě vyčerpávala i všechny, kdo jsme byli kolem něj – řada lidí to ani nezvládla a vzdálila se, tak to prostě je...

František na festivalu

V roce 1993 jsme odjeli s Českou maltézskou pomocí jako zdravotní a duchov-

ni služba na rockový festival v Hořepníku. Co jsme tam prožili, z toho František žil snad až do konce života. Dnes je na podobných festivalech vše zajištěno na profesionální úrovni, to se vůbec nedá srovnat. Tady jsme přijeli do vesnice, která byla plná mladých lidí, a protože nebylo zrovna teplo, tak všude hořely ohně. Při samotném festivalu zapršelo tak silně, že bylo tolik bahna, až skrze náš stan první pomoci protékal docela silný proud vody, potok, který jsme museli odvodňovat. Když přijeli naši lékaři a zdravotníci, tak se otočili a odjeli, že tady sloužit nebudou... Takže návštěvníky festivalu, kteří potřebovali ošetření nebo zdravotní pomoc, jsme našimi auty vozili do nejbližší nemocnice. První noc jsem domlouval Františkovi, aby jel na nějakou faru si odpočinout, ať je zítra připravený sloužit. On řekl, že v žádném případě: potřební lidé jsou tady a musíme být rozhodně s nimi. Takže jsme se střídali ve spaní ve spacácích americké armády, mravenečci si pilně pochodovali mezi námi a hudba hrála tak hlasitě, že ty mravenečky až nadnášela... a do toho malý potok, který protékal tím stanem, kde byla také polní lůžka pro potřebné... Ráno jsme tady sloužili mši svatou a jsem přesvědčen, že díky přítomnosti otce Františka jsme tuto službu zvládli. Zde jsme se modlili, sloužili bohoslužby a vedli duchovní rozhovory.

Náhoda?

V lednu 2021 jsme natáčeli krátké video o Františkově vztahu k otci Emilu Josefu Kapaunovi, vojenskému kaplanovi americké armády s českými kořeny, který zahynul v roce 1951 v zajetí v Koreji a v roce 1993 byl prohlášen služebníkem Božím a jehož proces beatifikace se připravuje. Když otec František 4. března 2021 v 19.40 hod. zemřel, tak za dvě hodiny agentury oznámily, že po 70 letech byly nalezeny ostatky otce Emila Josefa Kapauna.⁽¹⁾ Náhoda?

Poznámky:

⁽¹⁾ Viz <https://www.catholicnewsagency.com/news/medal-of-honor-chaplain-fr-emil-kapauns-body-identified-as-sainthood-inquiry-continues-46493> a <https://www.kwch.com/2021/03/05/remains-of-father-emil-kapaun-identified>.

P. František Lízna SJ

- Narozen 11. 7. 1941 v Jevíčku.
- V 19 letech byl 7 měsíců vězněn v Jáchymově za hanobení sovětské vlajky, protože nemohl snést nespravedlivé zatýkání těch, kdo nechtěli vstoupit do zemědělského družstva.
- V letech 1960–1962 pracoval ve Zbrojovce a jako kulisák v brněnském Janáčkově divadle.
- Když po vojně pracoval jako dělník v cukrovaru, byl zavřen podruhé na pokus o nedovolený přechod státních hranic.
- Později působil jako ošetřovatel v ústavu pro mentálně postižené na Velehradě, kde se setkal s jezuity.
- Dne 28. 4. 1968 vstoupil do Tovaryšstva Ježíšova. Rok strávil v jezuitské koleji v Londýně a v řádovém domě v Rakousku.
- V letech 1969–1974 studoval bohosloveckou fakultu v Litoměřicích.
- První sliby skládal 15. 8. 1972 v Hostimi u Moravských Budějovic.
- Na kněze byl vysvěcen 28. 6. 1974 v Litoměřicích biskupem Františkem Tomáškem. Nedostal však státní souhlas ke kněžské službě. Pracoval tedy dál jako sociální pracovník.
- V roce 1977 patřil mezi první signatáře Charty 77, za což se dostal do vězení potřetí. Celkem byl vězněn pětkrát, také za šíření samizdatů a tisk letáků o politických věznicích. Ve vězení dohromady strávil něco přes dva roky.
- Po listopadu 1989 se stal rektorem jezuitského kostela v Brně, kde působil do roku 1995.
- Staral se o nemocné, Romy, vězně a bezdomovce.
- Poslední sliby složil 31. 7. 1993.
- Působil jako vězeňský kaplan na Mírově a bydlel na faře ve Vyšehorkách.
- Byl známý také jako poutník. Při pouti na Krym se uzdravil z rakoviny.
- Zkušenosti z těchto cest jsou obsahem několika jeho knih. Je rovněž autorem překladů životopisů svatých z angličtiny.
- Byl nositelem několika vyznamenání a ocenění – Řádu Tomáše G. Masaryka za vynikající zásluhy o rozvoj demokracie a lidských práv (2001); Ceny Františka Krieglů za práci ve vězeňství (2003); Ceny Celestýna Opitzky za péči o nemocné a potřebné (2013) a Ceny Paměti národa (2017). V roce 2020 mu bylo uděleno významné maďarské ocenění – Cena Jánose Esterházyho, která se uděluje za šíření duchovního odkazu tohoto mučedníka komunismu.
- Bůh svého služebníka odvolal z pozemské pouti 4. 3. 2021 ve věku 79 let.
- Tělo zesnulého bylo uloženo do krypty jezuitského kostela Nanebevzetí Panny Marie v Brně.

Svatý Antonínek - pracovat pro Boha

Všechno na tomto světě konat s vědomím, že pracujeme především pro Boha. Budovat a zvelebovat pro něho poutní místo a v momentě, kdy jsme odtud násilně odtrženi a drženi desítky kilometrů daleko, on sám nám ho pomáhá uchovávat v srdci. A my díky vzpomínkám na ně dokážeme překonat těžkou zkoušku. Právě to mohl pociťovat P. Antonín Šuránek v momentě, kdy dějiny Československa psaly jednu z nejtemnějších kapitol. Padesátá léta 20. století. Tehdy jej i přes vážný zdravotní stav zatklí, odvezli do zrušeného želivského kláštera a tam jako další kněze a řeholníky internovali.

Antonínský kopec

Snad právě vzpomínky na milované místo, kam se po utrpení vrátíme, je alfou i omegou života křesťana, ne nepodobnou doputování do ráje po přetěžké životní cestě.

P. Antonín Šuránek měl takový ráj (alespoň tady na zemi) nedaleko Uherského Hradiště. Mezi obcemi Ostrožská Lhota a Blatnice pod Svatým Antonínkem, do jejíž farnosti poutní místo od počátku spadá, se nachází Svatý Antonínek nebo též Antonínský kopec.

Ten je od 17. století korunovaný kaplí Svatého Antonína Paduánského. Není znám přesný důvod, proč byla vystavěna, nicméně jedním z důvodů byla prosba k Bohu, aby blízké obyvatele uchránil před nepříznivým počasím a zároveň pomáhal k dobré úrodě.

Na jejím počátku hledejme knížete Hartmana z Lichtenštejna, který 21. dubna 1662 podal žádost o její vystavění. Misto nebylo vybráno náhodou. Kopec již od dávných časů navštěvovali poutníci, mířící sem k vysokému kříži, a také za tajemstvími, která místo obklopovala. Dříve totiž mělo sloužit jako pohanské božisko a slovanské pohřebiště.

Základní kámen kaple, mající podobu osmiboké rotundy, byl položen na jaře roku 1668. Stavba trvala dva roky a první oficiální pouť je datována na 13. červen 1670.

Svatý Antonín Paduánský

„Když v světě tolik hoře, když v duši smutek mám, můj svatý Antoníne, k tobě se utíkám. Ty vracíš, co kdo ztratil, ty vracíš srdci klid, ty vracíš víru v duši, ty umíš konejšit...“

Právě tak začíná modlitba, již se utíkáme ke sv. Antonínu Paduánskému. K patronu mimo jiného všech, kteří něco hledají, a také světců, kterému je kaple na Svatém Antonínku od samého začátku zasvěcena.

K jeho životu si řekněme to, že se narodil v Lisabonu, pravděpodobně roku 1195. Ačkoliv pocházel ze šlechtické rodiny, byl vychováván v křesťanské víře a veden k hluboké pobožnosti. V patnácti letech vstoupil k augustiniánům, později se ovšem jeho řeholní rodinou stali následovníci sv. Františka z Assisi.

Svatý Antonínek, 50. léta

Jeho duši nasměrovala především mučednická smrt několika františkánů z Maroka, jejichž pohřbu v Portugalsku se osobně zúčastnil. Tolik na něho zapůsobili, že chtěl navázat na jejich službu, nejlépe v Maroku, kam později odjel jako misionář. V této africké zemi ale onemocněl, patrně malárií, a byl nucen vrátit se.

Na zpáteční cestě ho zastihla prudká bouře. Jeho loď musela přirazit k pobřeží Sicílie k Messině, kde se setkal s místními františkány a odkud roku 1221 putoval do Assisi, aby se účastnil velkého setkání řeholníků tohoto řádu s jeho zakladatelem.

Osobnost sv. Františka z Assisi na něho hluboce zapůsobil. A není se čemu divit, vždyť jejich životy si byly tolik podobné. Oba dva, ač z bohatých rodin, se veškerého lesku dokázali vzdát a začali manifestovat svoji chudobu, skromnost a také hlásat, že to dobré, co v sobě máme, nesmíme před zraky druhých předvádět, ale do popředí dát to nedokonalé, především svoje slabosti.

I přes svou skromnost sv. Antonín nedokázal zabránit, aby si sám sv. František z Assisi nevyšiml jeho daru duchovní

moudrosti. Záhy byl pověřen vzděláváním nových řeholníků a rozšířením své kazatelské činnosti. Ne nadarmo jej papež Řehoř IX. označil za „schránku Písma svatého“.

Svatý Antonín Paduánský zemřel 13. června 1231 a o rok později byl prohlášen za svatého. Není náhodou, že kaple na Svatém Antonínku v něm má svého patrona. Už jen proto, že jeho osobnost i odkaz jsou u nás rozšířeny právě na Moravě a v oblasti Moravského Slovácka.

Další dějiny

Při poznávání další historie poutního místa se ještě zastavme ve století sedmáctém. Krátce před jeho koncem rotundu obohatila přistavěná chrámová loď. Tu financoval opět příslušník rodu Lichtenštejnů, kníže Maxmilián.

Krásná událost se stala zhruba o sto let později. Jednak proto, že v období let 1748–49 vznikla nad presbytářem věžička. A zejména díky tomu, že dělníci kvůli pracím potřebovali vodu, a proto o několik metrů dál vyhloubili pramen. Původně kvůli hašení vápna, ovšem později vodu začali pít poutníci a ti zjistili, že je zázračná.

V této souvislosti jsou známy například příběhy vyléčení knížecího chlapce, dále Jana Vlacha, uzdraveného od gangrény nohou, desetiletého Matěje Kodera, kterého na kopec přinesli, ale odešel odtud bez pomoci, nebo Jana Galušky, jenž se díky vodě od Antonínka a modlitbám zbavil trávicích potíží.

Tyto a další případy zkoumala a ověřila konzistentní komise.

Šťastné časy ovšem vystřídal jedno dlouhé smutné období. To má společného jmenovatele s dalšími českými poutními místy: josefínské reformy. Na Svatý Antonínek byly 16. března 1784 zakázány poutě a krátce nato došlo na úplné zrušení kaple a její odsvěcení. Vybavení bylo rozebráno a ze stavby se postupně stávala ruina.

Neveselou část dějin přerušil až konec napoleonských válek. Tehdy se na Svatém Antonínku začalo s opravami kaple, přičemž 16. května 1819 se dočkala znovuvysvěcení.

A nešlo o poslední významnou událost. Vlastně celé 19. a začátek 20. století se nesly ve šťastném duchu, charakterizovaném i četnými poutními procesími.

Do tohoto období, kdy se poutní místo opět nadechovalo k životu, se také datuje vznik zdejších významných uměleckých děl. Dodnes se zde například můžeme setkat s obrazem svatého Antonína, jak se vznáší nad kopcem s kaplí. Ten namaloval místní kostelník a malíř František Hána.

Roku 1888 zase byla místu věnována plastika Poslední večeře Páně. V roce 1905 byl také vysvěcen současný hlavní oltář. A o dva roky později přibyly varhany.

V období let 1936–1937 poutní kapli obohatily druhá sakristie, vítězný oblouk v chrámové lodi, nová socha sv. Antonína a fresky pocházející z dílny akademického malíře Jana Köhlera.

A tím se pomalu přesouváme do jednoho z nejtěžších a zároveň paradoxně nejkrásnějších období poutního místa: do druhé světové války na straně jedné, proti níž bolest vyvažuje zdejší působení již zmíněného P. Antonína Šuránka.

P. Antonín Šuránek

V největších těžkostech nám mohou pomoci vzpomínky. Na milované osoby, na milovaná místa.

Není obtížné představit si P. Šuránka, jak mu Bůh v internaci v želivském klášteře (od které mimochodem letos uplyne 70 let) podává pomocnou ruku skrze krásné vzpomínky. Jednak na poutní místa spjatá s vlastním křestním patronem, dále na působiště kněze, nebo na místa, která pomáhal budovat.

A jistě i na poutní místo Svatý Antonínek. Pokud bychom se právě po těchto vzpomínkách vydali od samotného začátku, viděli bychom malého chlapce, narozeného a vyrůstajícího v nedaleké Ostrožské Lhotě, jak se klíčovou dírkou dívá do zamčené kaple. Tu sám 13. června 1935 popisoval takto:

„Je už zestárlá, ošlehaná větry a dešti omývaná, ale lidu jak na Moravském Slovácku, tak na Slovensku za Javořinou velice milá.“

Tehdy už byl zralý muž (narodil se 29. května 1902) a kněz, který měl zakrátko spojit další budoucnost s neúnavnou prací právě pro poutní místo Svatý Antonínek. Roku 1939 na Velehradě slyšel, jak si P. Leopold Škarek povzdechl, že ačkoliv na jeho kázání při pouti na Svatý Antonínek přišel zástup poutníků, celoročně místo, jak řekl P. Škarek, „leží ladem“.

P. Antonín Šuránek to bral jako výzvu nebe. Osud poutního místa mu nebyl (zejména pro velká dobrodíní, která zde dostal) lhostejný a chtěl se co nejvíce věnovat jeho rozkvětu. Nermalou motivaci našel také ve svém vzoru, arcibiskupovi Antonínu Cyrilu Stojanovi, který pozvedl několik českých poutních míst.

P. Šuránek nejprve začal shánět řád, který by se o poutní místo staral. Kladná odpověď přišla od kapucínů, ovšem z prodeje pozemků nakonec sešlo. P. Šuránek se ale odradit nenechal. Dále organizoval rekonstrukce kaple, i když za druhé světové války se jednalo o složitou záležitost. Nicméně se doplňoval inventář zanedbané stavby nebo se prováděly menší úpravy. A budovalo se především duchovně. Časem se tu konala mše svatá každý den, zpovídalo se zde, P. Šuránek byl k dispozici příchozím a probouzel Ducha Svatého v srdcích lidí.

Jeho práce se týkala i snahy vystavět zde alespoň malý klášter nebo nový chrám. Ať už přístavěním lodě ke stávající kapličce, nebo jejím stržením a vysta-

P. Antonín Šuránek

Kaple po 2. světové válce

věním svatostánku nového. A důvod pro to existoval pádný, návštěvnost poutního místa byla značná.

Veškeré snahy však dostaly přetěžkou ránu. V dubnu 1945, před koncem druhé světové války, rumunští vojáci, kteří nás paradoxně osvobodili, kapli poničili. Střecha i věž, dveře i okna, ale také stromy nebo nedaleko stojící kříž – to všechno jim padlo za oběť.

Ani tím se ale P. Šuránek nenechal zlomit, jako by ukazoval, že pouze práce konaná pro Boha nám dává sílu pokaždé vstát a třeba z trosk znovu stavět. Vždy sám poznamenal:

„Věřící viděli spoušť. Nyní je důvod spoušť odstranit – do týdne aby byly nejdůležitější opravy vykonány. S pomocí Boží a dobrých lidí!“

Ještě koncem dubna se s pracemi začalo. A už 13. května 1945 na Antonínek putovala děkonná mírová pouť.

Internace

Nicméně neuplynula dlouhá doba a přišly další neveselé časy. Válku vystřídala padesátá léta a komunismus. P. Antonín Šuránek nechtěl s režimem spolupracovat, což dal najevo i odmítnutím vyučovat v kněžském semináři v Praze, který byl kontrolován státem.

Na konci června 1951 onemocněl. Celkové přepracování přešlo v těžký zápal plic a jeho bratr jej odvezl do kroměřížské nemocnice.

Ani těžký zdravotní stav nebyl překážkou, aby ho příslušníci Statní bezpečnosti přišli zatknout. To se stalo 11. července. P. Šuránek byl převezen do internačního

tábora, zřízeného ve zrušeném želivském klášteře.

Jako by si tam ale v srdci odvezl i poutní místo Svatý Antonínek. Myšlenky na ně ho neopouštěly a měly velkou sílu, což víme zejména kvůli jeho přání, že nepřezijeli věznění, chce být pochován právě zde.

Internaci přežil, propuštěn byl 18. října 1955. Ovšem bez toho, aby mohl vykonávat kněžské povolání. Pracovat tak musel jako dělník v cementárně na Štramberku, dokud roku 1962 neodešel do penze.

Státní souhlas pro výpomoc v duchovní správě nazpět obdržel roku 1968 a teprve tehdy se po 17 letech mohl vrátit na Svatý Antonínek. Dne 13. června 1968 šel v poutním průvodu.

Povolení pro oficiální službu Bohu, kdy působil i v dočasně obnoveném olomouckém kněžském semináři, mu ale nenechali dlouho. Komunistický režim znovu utahoval šrouby. Roku 1970 P. Šuránkovi bylo zakázáno veřejně působit a o pět let později mu byl znovu odebrán státní souhlas.

P. Antonín Šuránek zemřel 3. listopadu 1982. To, co nám svým životem zane-

*Poutní místo Svatý Antonínek
kolem roku 1970*

chal, byla především odvaha, pracovitost, poctivost a svědomitost. A ostatními lidmi popisovaný vnitřní oheň, na jedné straně pocházející z jeho moravskoslováckého temperamentu, na té druhé z jeho duchovního zapálení. Ze zapálení neobyčejně silného, které bylo po jeho smrti přetaveno v silný duchovní odkaz, vedoucí ve snahu tuto výraznou osobnost blahořečit.

Proces byl olomouckým arcibiskupstvím zahájen v květnu 1996 a 21. září 1999 byl připraven písemný materiál o 3000 stranách. V současné době je stále zkoumán římskou Kongregací pro blahořečení a svatořečení.

Nebojte se! - dokončení zamyšlení bratra Amadea ze str. 3

Svědectví zděšených vojáků je tak živé a bezprostřední, že se židovští předáci ani neodvažují o něm pochybovat. Dostalo se jim onoho znamení, o které žádali: chrám, který zbořili, je opět vystavěn.⁽⁵⁾ Nyní předákům Ježíš posílá jejich vlastní svědky, aby jim jeho důkaz potvrdili. Synedrium se narychlo schází, aby projednalo nečekanou situaci. Porada o této zarážející skutečnosti je dlouhá. Je-li tomu tak, dopustili jsme se justiční vraždy. Všechno, co řekl, byla pravda. Všechno, co učinil, bylo správné. Zabili jsme Božího Syna, jak je psáno. Ale k tomu se přece nemůžeme doznat! Jak bychom vypadali před celým národem? Mocní mají zato, že jsou pány všeho, i pravdy. Pokud jim nevyhovuje, tím hůře pro pravdu. Ale co s těmito příliš věrohodnými, a tedy příliš nepohodlnými svědky? Koupili si zrádce, koupí si i svědky. Vyžádali si je od Piláta, aby znemožnili podvod. Dostanou velkou sumu, aby znemožnili pravdu. Výmyslem o tom, co se údajně stalo v době, kdy byli ponořeni do hlubokého spánku, mají vrá-

tit otřesenou sebedůvěru všem, kteří se bojí živého Ježíše. Tomu, kdo nechce uvěřit a hledá si výmluvy, postačí i docela vratký a třeba i nesmyslný důkaz. Jen na to hlavní jako by zapomněli: Co s živým Nazaretským? Není to přítel hříšníků?

Modlil se za své nepřátele dřív, než zemřel. Jak rád by vás přijal, ale nechtěli jste. *Proto váš dům zůstane opuštěný.⁽⁶⁾ Kdo neposlouchá Mojžíše a proroky, neuvěří, ani kdyby někdo vstal z mrtvých.⁽⁷⁾*

Nediv se stínům, které vidíš často kolem sebe. Kolik to stínů nachází Ježíš ve svůj nejslavnější den! Jak na to odpoví? Až se snese soumrak prvního dne po sobotě, Pán přijde ke svým nevěřícím přátelům a dá jim moc, aby jeho jménem odpoustili hříchy. Takový je *den, který učinil Pán, jásajme a radujme se z něho.⁽⁸⁾*

Bratr Amadeus

Poznámky:

⁽¹⁾ Lk 22,31; ⁽²⁾ Lk 22,33; ⁽³⁾ Lk 22,37;

⁽⁴⁾ srov. Řim 6,5; ⁽⁵⁾ srov. Jan 2,19;

⁽⁶⁾ Mt 23,38; ⁽⁷⁾ Lk 16,31; ⁽⁸⁾ Ž 118,24

Práce pro Boha

Svatý Antonín Paduánský, P. Antonín Šuránek. To jsou dvě osobnosti, se kterými se můžeme (alespoň duchovně) setkat, vystoupáme-li na vrchol kopce ležící 350 metrů nad mořem a budeme-li poutníky ke kapli Svatého Antonína.

Můžeme přitom myslet i na to, kolik toho oba mají společného. Spojuje je mimořádná znalost Písma a schopnost tyto vědomosti předávat bohoslovcům i dalším lidem. Oba také vykonali veliký kus práce, nedávali ji však na odív, jako by jim stačilo, že o ní ví Bůh.

Žádné hlásání, že učinili tolik a tolik a že si za to zaslouží velikou odměnu. Jako by věděli, že pravou odměnu nedostáváme hned, ale až když ji opravdu potřebujeme.

P. Antonín Šuránek ji mohl obdržet při internaci, kdy mu Bůh jistě pomáhal uchovávat v srdci krásné vzpomínky na Svatý Antonínek – aby tam byly napořád. Při věznění nebo při odloučení, aby se sem i přes vzdálenost mohl stále vracet.

Kéž nám jsou nám dostatečným vystižením charakteru P. Šuránka slova modlitby, kterou napsal on sám (jako součást dlouhé básně napsané v Želivě) a kterou je ideální mít v srdci i na jazyku při pouti ke Svatému Antonínku:

„Bud' můj život čest a chvála Boží,
jiným růže, sobě trní, hloží.
Být jak zrno, skryté v Boží zemi,
hrstka kvasu, o níž lidé neví.

Šířit radost, bolest nechat sobě,
hledat slabé, sílit, těšit v mdlobě.
Nehledat práv, plnit povinnosti,
chudý ve všem, bohatý jen v ctnosti,
opravdový až do morku kostí.

Sebe zapřít, stavět na milosti,
obejmout kříž, drtit změkčilství.

Jiným sloužit, sám si sloužit nedat,
v obět lásky sebe na kříž zvedat,
pobloudil v náruč Boží volat,
zlobu láskou přemáhat a zdolat.

Nic nechtít a všechno dát,
Boha v bližních milovat!
S Matkou Boží pevně stát,
v dobrém růst a vytrvat!“

Zmrtvýchvstalý Ježíš obrací naruby naše zklamání

- dokončení homilie papeže Františka ze str. 2

se děsíme a jsme pokoušeni posuzovat všechno na základě svých neúspěchů, on přichází a všechno obnovuje, obrací naruby naše zklamání. Dnes večer je každý povolán objevit, že Živý je ten, který odvaluje od srdce těžké balvany. Ptejme se především, *co je tím mým kamenem, který je třeba odvalit? Jak se nazývá?*

Naději často překáží *kámen nedůvěry*. Když získává prostor idea, že všechno jde špatně a to nejhorší nikdy nekončí, zdrčení se domníváme, že smrt je silnější než život, a stáváme se cyniky a posměváčky, nositeli zhoubné malomyslnosti. Kámen po kameni v sobě budujeme pomník nespokojenosti, *hrob naděje*. Stěžujeme si na život, který tak činíme závislým na stížnostech a duchovně nemocným. Vemlouvá se tak jakási *záhrobní psychologie*. Všechno vede tam a nemá naději dostat se odtamtud živ. Proto ona kousavá otázka Paschy: *Proč hledáte živého mezi mrtvými?* Pán nepřebývá v rezignaci. Vstal z mrtvých, není tam; nehledej tam, kde jej nikdy nenajdeš, není Bohem mrtvých, ale živých (srov. Mt 22,32). Nepohřbívej naději!

Druhým kamenem, který často zapечатí srdce, je *hřích*. Hřích svádí, slibuje snadné a hotové věci, blahobyt a úspěch, ale potom zanechává samotu a smrt. Hříchem je hledat život mezi mrtvými, smysl života v pomíjivostech. *Proč hledáte živého mezi mrtvými?* Proč se nerozhodneš zanechat hříchu, který jako kámen u vchodu do srdce zabráňuje vstupu božského světla? Proč dáváš přednost trýpitu peněz, kariéry, pýchy a rozkoše před Ježíšem, pravým světlem (srov. Jan 1,9)? Proč neřekneš světským marnostem, že nežiješ pro ně, nýbrž kvůli Pánu života?

Vraťme se k ženám, které jdou k Ježíšovu hrobu. Před odvaleným kamenem užasnou, spatří anděly, zmocní se jich „bázeň“ a „sklopí oči k zemi“ (Lk 24,5). Neodvažují se pozvednout oči. Kolikrát se to stává také nám: raději zůstáváme zahníždění ve svých omezeních, zalezlí ve svých obavách. Je to divné: proč tak jednáme? Nežřídka proto, že uzavřenost a smutek nám propůjčují hlavní roli; je snadnější zůstat o samotě v temných zá-

koutích srdce než otevřít se Pánu. A přece pouze on pozvedá. Jedna básnička napsala: „Jak velcí jsme, to nikdy nevíme, dokud nejsme povoláni vstát.“⁽¹⁾ Pán nás volá, abychom se zvedli, vstali na jeho slovo, pohlédli vzhůru a uvěřili, že jsme stvoření pro nebe, nikoli pro zemi; pro výšiny života, nikoli pro nízkost smrti: *Proč hledáte živého mezi mrtvými?*

Bůh nás žádá, abychom viděli život jako on, který v každém z nás vždycky vidí nepotlačitelné jádro krásy. V hříchu spatřuje děti k pozvednutí; ve smrti bratry ke vzkříšení; ve zklamání srdce k utěšení. Nebojte se tedy: Pán má tento tvůj život rád do té míry, že jej celý prožil, aby zakusil úzkost, opuštěnost, smrt a peklo, vítězně z nich vyšel ven a řekl ti: „Nejsi sám, důvěřuj mi!“ Ježíš je specialista na obrácení našich smrtí v život, našeho nářku v tanec (srov. Ž 30,12). S ním můžeme také my konat Paschu, tedy přechod, a tak přejít od uzavřenosti ke společenství, od zklamání k útěše, od strachu k důvěře. Nezůstávejme ze strachu hledět k zemi, hledme na zmrtvýchvstalého Ježíše. Jeho pohled nám vlévá naději, protože nám říká, že jsme vždycky milováni, a navzdory všemu, co můžeme ztropit, zůstává jeho láska nezměněna. Ptejme se: *Kam se v životě dívám?* Nazírám pohřební prostory, nebo hledám Toho, který žije?

Proč hledáte živého mezi mrtvými? Ženy naslouchají pokynu andělů, kteří podotýkají: „Vzpomeňte si, jak k vám mluvil, když byl ještě v Galileji.“ (Lk 24,6) Ony ženy zapoměly na naději, protože si nepamatovaly Ježíšova slova, povolání, jehož se jim dostalo v Galileji. Nemají živou vzpomínku na Ježíše, dívají se na hrob. Víra potřebuje jít znovu do Galileje, oživit první lásku k Ježíši, své povolání, připomenout - *ricordare* - čili doslova *vrátit se srdcem k němu*. Podstatné je vrátit se k živé lásce s Pánem, jinak bude víra muzeální a nikoli paschální. Ježíš však není postavou z minulosti, nýbrž je Živý dnes; nepoznává se v učebnicích dějepisu, potkává se v životě. Dnes si připomínáme, kdy nás Ježíš povolal, přemohl naše temnoty, odpor a hříchy a dotkl se našeho srdce svým slovem.

Ženy vzpomínající na Ježíše se vrací k hrobu. Pascha nás učí, že věřící se málo zdržuje na hřbitově, protože je povolán jít v ústretu Živému. Ptejme se: *Kam v životě jdeme?* Nežřídka se řídíme pouze svými problémy, které nikdy nechybějí, a jdeme za Pánem jenom proto, aby nám pomohl. Potom jsou to tedy naše problémy, kterými se řídíme, a nikoli Ježíš. A to znamená, že stále hledáme Živého mezi mrtvými. Kolikrát jen se poté, co jsme potkali Pána, vracíme mezi mrtvé, kroužíme kolem sebe, jítříme žal, výčitky, rány a nespokojenost, aniž bychom dovolili Zmrtvýchvstalému, aby nás proměnil! Draží bratři a sestry, dejme v životě centrální místo Živému. Prosme o milost nechat se unášet proudem, mořským příbojem problémů, a rozbíjet se o kameny hříchu, o úskalí nedůvěry a strachu. Hledejme ve všem a především jeho. S ním budeme vzkříšeni.

Přeložil Milan Glaser,
Česká sekce Rádia Vatikan
(Redakčně upraveno)

Poznámky:

⁽¹⁾ E. Dickinson, *We never know how high we are*.

Pondělí 5. 4. 2021

6:05 Bohosudov **6:20** Mezi pražci (96. díl): Duben 2021
7:10 Něco navíc **8:20** Za úsvitu vstaneme **10:00** Mše svatá z kostela sv. Filipa a Jakuba, Zlín [L] **10:50** Jak věří katolíci: Cesta k jádru naší víry (1. díl): Úžas a zděšení: Zjevení Boha, který se stal člověkem **11:45** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba Sv. otce Františka [L] **12:15** Koncert skupiny KAMELOT **14:15** Polární příběh **15:40** V souvislostech **16:05** Cvrlikání SPECIÁL (76. díl): Spirituál kvintet **17:30** Chaplin dokonale ženu **18:00** Kocourek Modroočko [P] **19:20** Sedmihlášky (20. díl): Pásló dívča **19:25** S Hubertem do lesa: Netopýří muž **19:40** V pohorách po horách (41. díl): Český kras – Jelínkův most **19:50** Přejeme si... **20:05** Přejeme si... Velikonoční Speciál [L] **21:30** Pouť: (The Way, 2010) **23:40** Má vlast: Kroměříž **1:00** Noční repríza dopoledních pořadů.

Úterý 6. 4. 2021

6:05 Pro víta mundi: P. Mgr. Ján Bíroš **6:40** Poníky, Poníky **7:30** Pole milosrdenství **8:25** Noční univerzita: Ondřej Szturc – Připraven **9:00** Živě s Noe [L] **9:15** Víra do kapsy **9:35** V souvislostech **10:00** Outdoor Films s Markétou Knotkovou (89. díl): Cesta hrdinů SNP **11:35** Živě s Noe [L] **11:45** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Mše svatá z kaple Telepace [L] **12:50** Hrdinové víry (9. díl): Štěpán Trochta **14:00** Za obzorem [L] **14:30** Mexiko – Země indiánů **14:45** Noční univerzita: MUDr. Roman Joch – Liberalismus, svoboda, konzervatismus [P] **16:00** Muzikanti, hrajte **16:30** Výpravy do divočiny: Výzkum ledovců **17:35** Recept na roztroušenou sklerózu: Nerezignovat! **17:45** Živě s Noe [P] **18:00** Uzdrav naši zem [L] **19:05** Sedmihlášky (20. díl): Pásló dívča **19:10** S Hubertem do lesa: Duch **19:30** Zpravodajské Noeviny: 6. 4. 2021 [P] **19:50** Přejeme si... **20:05** Buon giorno s Františkem [P] **20:45** Putování po evropských kláštřech: Kartuziánský klášter v Grenoble, Švýcarsko **21:15** Řeckokatolický magazín **21:30** Za obzorem **22:05** Janáčkův máj – 40. ročník Mezinárodního hudebního festivalu: Klenoty evropské opery s Adamem Plachetkou **23:40** Terra Santa News: 31. 3. 2021 **0:05** Biblická studna **1:05** Noční repríza dopoledních pořadů.

Středa 7. 4. 2021

6:05 Pro víta mundi: Eva Budzáková **6:45** Zpravodajské Noeviny: 6. 4. 2021 **7:10** Na pořadu rodina (10. díl): Prožívání církevního roku **8:15** Hlubinami vesmíru s prof. Petrem Heinzelem, 2. díl **9:00** Živě s Noe [L] **9:15** Generální audience papeže Františka [L] **10:15** Den na koncilu: Událost, která změnila církev **11:10** Meditační kaple sv. Jana Pavla II. v Ústí nad Orlicí **11:20** V pohorách po horách (58. díl): Pulčinské skály – Beskydy **11:35** Živě s Noe [L] **11:45** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Mše svatá z kaple Telepace [L] **12:50** Můj chrám: Veronika Sedláčková, kostel sv. Kříže Na Příkopěch, Praha **13:15** Jak si mě našel Antonín z Padovy **14:00** Za obzorem [L] **14:35** Cvrlikání (37. díl): Kupodivu **15:40** Zpravodajské Noeviny: 6. 4. 2021 **16:05** Procházka festivalovou Strážnicí: Strážnice 2020 **17:20** Sýrie: Uprostřed popela **18:00** Živě s Noe [P] **18:15** Sedmihlášky (20. díl): Pásló dívča **18:20** S Hubertem do lesa: Žralok z ryb-

TELEVIZE DOBRÝCH ZPRÁV

■ Vysílání denně **6.00 – 1.00 hod.**
■ Denně: **8.00; 16.00 hod.** – programová nabídka
TV NOE (změna programu vyhrazena)

Podrobnosti na www.tvnoe.cz

ZMĚNA PROGRAMU VYHRAZENA

nička **18:35** Čičmianské tajemství **19:10** Žádný zázrak, ani kouzlo, ale funguje to **19:30** Terra Santa News: 7. 4. 2021 [P] **19:50** Přejeme si... **20:05** Adorace: S mladými z DCM Ostrava [L] **21:15** Květnov [P] **21:30** Za obzorem **22:05** Noční univerzita: David Novák – Trestá Bůh? [P] **22:35** V pohorách po horách (43. díl): Tlště – Velká Fatra **22:45** Generální audience papeže Františka **23:05** Jak věří katolíci: Cesta k jádru naší víry (1. díl): Úžas a zděšení: Zjevení Boha, který se stal člověkem **0:00** Bolívijská barokní hudba **1:00** Noční repríza dopoledních pořadů.

Čtvrtek 8. 4. 2021

6:05 Pro víta mundi: sr. Diana Marie Ludmila Dvořáková, OP **6:40** Na jedné lodi (1. díl) **7:40** Kmochův Kolín 2019: Monsterkoncert blok B a FINÁLE **8:35** Terra Santa News: 7. 4. 2021 **9:00** Živě s Noe [L] **9:15** Nebojte se... **10:15** Znovu v Nazaretu: Archeologie a tradice Ježíšova města **11:10** Štětcem a pištalou **11:35** Živě s Noe [L] **11:45** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Mše svatá z kaple Telepace [L] **12:50** V pohorách po horách (92. díl): Křížový vrch – Adršpašské skály **13:00** Skryté poklady: Christian **13:35** Generální audience papeže Františka **14:00** Za obzorem [L] **14:35** Hlubinami vesmíru s prof. Petrem Heinzelem, 2. díl **15:20** Krasňany **16:00** Zpravodajské Noeviny: 6. 4. 2021 **16:20** Večeře u Slováka: 2. neděle velikonoční [P] **16:50** Bohem zapomenuté kouty **17:25** Dar z Medžugorje **17:45** Živě s Noe [P] **18:00** Uzdrav naši zem [L] **19:00** Sedmihlášky (20. díl): Pásló dívča **19:05** Ovečky: 2. neděle velikonoční [P] **19:30** Zpravodajské Noeviny: 8. 4. 2021 [P] **19:50** Přejeme si... **20:05** Jak potkávat svět (83. díl) [L] **21:30** Za obzorem **22:05** Pod lampou [P] **0:10** Zpravodajské Noeviny: 8. 4. 2021 **0:30** Poslové naděje **1:00** Noční repríza dopoledních pořadů.

Pátek 9. 4. 2021

6:05 Pro víta mundi (116. díl): Václav Hudeček **6:55** Zpravodajské Noeviny: 8. 4. 2021 **7:20** Na pořadu rodina (13. díl): Pěstounská rodina **8:20** Plnou parou do srdce Beskyd **9:00** Živě s Noe [L] **9:15** Bazilika Navštívení Panny Marie ve Frýdku **9:50** Krajané z Gerníku **10:30** Goidič – láska nadevšecko **11:35** Živě s Noe [L] **11:45** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Mše svatá z kaple Telepace [L] **12:50** Kapitola z duchovního dědictví Řeckokatolické církve na Slovensku **13:10** Výběr z vystoupení kapel na hlavní scéně Mohelnického dostavníku 2017 **14:00** Za obzorem [L] **14:35** Květnov **14:45** Po volání: S františkankami v Olomouci **15:45** V pohorách po horách (32. díl): Bílá hora – Podbeskydská pahorkatina

16:00 Zpravodajské Noeviny: 8. 4. 2021 **16:20** Santiago Gapp **16:50** Buon giorno s Františkem **17:30** Ťažká muzika **18:00** Živě s Noe [P] **18:10** S Hubertem do lesa: Komu uletěly včely? **18:25** Sedmihlášky (20. díl): Pásló dívča **18:30** U NÁS aneb Od cimbalu o lidové kultuře (151. díl): Krojové inspirace napříč Slováckem **19:50** Přejeme si... **20:05** Kulatý stůl: Premonstráti slaví... [L] **21:40** Za obzorem **22:15** Poletuchy: Na skok na Plzeň **23:00** Harfa Noemova: Maurice Ravel – Bolero **23:25** Obnova objektu Libušín po požáru **0:00** Výpravy do divočiny: Afrika Dr. Emila Holuba **1:00** Noční repríza dopoledních pořadů.

Sobota 10. 4. 2021

6:05 Pro víta mundi (116. díl): Václav Hudeček **6:55** O starých Starých Hamrech **7:40** Tajemství skla **7:50** Don Bosco: Světec, který skákal salta **8:30** Cirkus Noeland (13. díl): Roberto, Kekulín a klaun, který hledal kamarády **9:00** Sedmihlášky (20. díl): Pásló dívča **9:05** Černý pták **9:20** Ovečky: 2. neděle velikonoční **9:45** Kocourek Modroočko **11:10** Můj chrám: Patrik Kunčar, Uherský Brod, farní kostel Neposkvrněného početí Panny Marie **11:35** ARTBITR – Kulturní magazín (108. díl) **11:45** Přejeme si... [P] **12:00** Angelus Domini **12:05** Pod lampou **14:10** Jak potkávat svět (83. díl) **15:35** Poutníci času (6. díl): S Miroslavem Hamplem **16:00** Uzdrav naši zem **17:00** Jak věří katolíci: Cesta k jádru naší víry (2. díl): Jak šťastní jsme: Ježíšovo učení **18:00** Mše svatá z kaple Telepace [L] **19:00** Nebe nad hlavou **19:30** V souvislostech [P] **19:50** Přejeme si... **20:05** Dobrodružství před kamerou (20. díl) [P] **21:10** Chaplin vystěhovalcem [P] **21:35** V pohorách po horách (93. díl): Velká Chochulá – Nizké Tatry [P] **21:50** Komédie o umučení a slavném vzkříšení Pána a Spasitele našeho Ježíše Krista **23:40** Koncert skupiny KAMELOT **1:35** Za obzorem **2:05** ARTBITR – Kulturní magazín (97. díl): S filmem Krajina ve stínu **2:15** Za obzorem **2:45** Noční repríza dopoledních pořadů.

Neděle 11. 4. 2021

6:05 Pro víta mundi (117. díl): Ing. Stanislav Stebel **6:45** Řeckokatolický magazín **7:00** Večeře u Slováka: 2. neděle velikonoční **7:30** Odkaz předků (5. díl): Stará Voda **7:45** Tasovický Mojžíš: Klement Maria Hofbauer **8:35** Jak potkávat svět (83. díl) **10:00** Mše svatá z neděle Božího milosrdenství [L] **11:10** Víra do kapsy: Dejme slovo svědomí **11:25** Poutníci času (10. díl): S Pavlem Roglem [P] **11:45** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba Sv. otce Františka [L] **12:20** V souvislostech **12:40** Zpravodajský souhrn uplynulého týdne **13:25** Muzikanti, hrajte **14:00** Dobrodružství před kamerou (20. díl) **15:10** Chaplin vystěhovalcem **15:35** Vezmi a čti: Březen 2021 **15:55** Uzdrav naši zem **17:05** Jako hořčičné zrno (1. díl) **18:00** Sedmihlášky (25. díl): Keď si ty taký krajčír **18:05** Cirkus Noeland (14. díl): Roberto, Kekulín a Noemova archa **18:30** Kouzelný cylindr **18:45** Ovečky: 2. neděle velikonoční **19:10** Cenacolo: svědectví o Lásce, milosrdenství a přátelství **19:50** Přejeme si... **20:05** Dekalog I.: První přikázání [P] **21:05** Má vlast: Zámek Holešov I. **22:05** Ostrov mnichů **23:15** Buon giorno s Františkem **0:00** Polední modlitba Sv. otce Františka **0:15** Za obzorem **0:45** V pohorách po horách (20. díl): Skalka – Hřebeny – Brdy **0:55** Za obzorem **1:25** Noční repríza dopoledních pořadů.

Pondelok 5. 4. o 15:00 hod.: Apoštol Peter (film)

Filmový príbeh záveru života apoštola Petra, ktorý počas svojich posledných mesiacov vo väzení ovplyvnil životy desiatok vojakov, odsúdených a väzňov. Jeho silný príbeh odvahy, príbeh neochvejnej viery bol skutočne „skalou“, na ktorej Ježiš Kristus postavil svoju Cirkev.

Utorok 6. 4. o 20:55 hod.: Pod javiskom

Nahliadnite do hereckého sveta! Vypočujte si živú improvizovanú hudbu a staňte sa svedkami autentického stvárnenia dramatického textu. Každý druhý týždeň sa môžete tešiť na dvoch hercov a ne-nútené rozhovory, niekedy o vážnych otázkach, inokedy komické.

Streda 7. 4. o 16:25 hod.: GU100 (Veľká noc)

GU100 / VEĽKÁ NOC / Kvetná nedeľa, Zelený štvrtok, Veľký piatok, Biela sobota - kamarát Gu100 sa čuduje, čo sú to za zvláštne názvy. Verka sa mu pokúsi vysvetliť, prečo oslavujeme Veľkú noc a prečo je to najvýznamnejší kresťanský sviatok.

Štvrtok 8. 4. o 16:45 hod.: Eucharistické zázraky

Viac ako 53 rokov sa živila iba Eucharistiou. Príbeh Božej služobnice Marthy Robinovej, ktorá zomrela v roku 1981, udivuje dodnes.

A práve jej príbeh vo vzťahu k Eucharistii vám ponúkame spolu s podobným príbehom blahoslavenej Alexandry Marie de Costy z Portugalska.

Piatok 9. 4. o 20:30 hod.:

Otec Jules Chevalier: Zakladateľ Misionárov Najsvätejšieho Srdca Ježišovho (dokument)

Toto je osud jedného z rytierov Božského Srdca, ktorý sa stal šíriteľom Božej lásky v dobe, keď to vôbec nebolo bežné.

Sobota 10. 4. o 20:30 hod.: Kauza Kristus (film)

Ambiciózný novinár Lee Strobel bol vo svojej kariére presne tam, kde chcel vždy byť - na úplnom vrchole. Avšak doma sa mu až tak nedarilo. Jeho žena Leslie pred časom našla vieru v Ježiša, čo bolo úplným protikladom toho, v čo Lee veril, respektíve ako zarytý ateista neveril. Aby zachránil rozpadávajúce sa manželstvo, začína s uplatnením všetkých svojich žurnalistických a právnických skúseností odhaľovať skutočnú podstatu kresťanstva.

Nedeľa 11. 4. o 10:00 hod.: Svätá omša z Rožňavy

Priamy prenos svätej omše z katedrály Nanebovzatia Panny Márie v Rožňave na 2. veľkonočnú nedeľu, Nedeľu Božieho milosrdenstva.

BREVIÁŘ PRO LAIKY

3. – 10. DUBNA 2021

Změna v číslování breviáře: levý, nepodbarvený sloupec – dřívější vydání breviáře; pravý, podbarvený sloupec – nové vydání breviáře (2007)

Uvedení do první modlitby dne:	NE 4. 4.		PO 5. 4.		ÚT 6. 4.		ST 7. 4.		ČT 8. 4.		PÁ 9. 4.		SO 10. 4.	
Antifona	471	527	471	527	471	527	471	527	471	527	471	527	471	527
Žalm	783	881	783	881	783	881	783	881	783	881	783	881	783	881
Ranní chvilky:														
Hymnus	471	527	471	527	471	527	471	527	471	527	471	527	471	527
Antifony	472	528	472	528	472	528	472	528	472	528	472	528	472	528
Žalmy	813	914	813	914	813	914	813	914	813	914	813	914	813	914
Krátké čtení a zpěv	473	529	483	541	488	547	494	553	499	559	504	565	509	570
Antifona k Zach. kantiku	473	529	483	542	489	548	494	554	499	560	504	565	509	571
Prosby	473	529	483	542	489	548	494	554	500	560	505	565	509	571
Závěrečná modlitba	474	530	484	542	489	548	495	554	500	560	505	566	510	571
Modlitba během dne:														
Hymnus	482	541	482	541	482	541	482	541	482	541	482	541	482	541
Antifony	474	530	484	543	490	549	495	555	500	561	505	566	510	572
Žalmy	474	530	484	543	490	549	495	555	500	561	506	567	510	572
Krátké čtení	476	532	486	545	492	551	497	557	502	562	507	568	512	574
Závěrečná modlitba	474	530	484	542	489	548	495	554	500	560	505	566	510	571
Nešpory:														
	SO 3. 4.													
Hymnus	466	521	477	533	477	533	477	533	477	533	477	533	477	533
Antifony	466	522	478	534	478	534	478	534	478	534	478	534	478	534
Žalmy	466	522	478	534	478	534	478	534	478	534	478	534	478	534
Kr. čtení a zpěv	468	524	480	536	487	546	493	552	498	558	503	564	508	569
Ant. ke kant. P. M.	469	525	480	537	487	546	493	552	498	558	503	564	508	570
Prosby	469	525	480	537	488	546	493	552	498	559	503	564	508	570
Záv. modlitba	474	530	474	530	484	542	489	548	495	554	500	560	505	578
Kompletář:	1242	1379	1238	1374	1242	1379	1238	1374	1242	1379	1238	1374	1242	1379

Liturgická čtení

Nedeľa 4. 4. – slavnosť

Zmŕtvýchvstání Páně

1. čt.: Sk 10,34a.37-43

Ž 118(117),1-2.16ab+17.22-23

Odp.: 24 (*Toto je den, který učinil*

Hospodin, jásejme a radujme se

z něho! Nebo: Aleluja, aleluja,

aleluja.)

2. čt.: Kol 3,1-4 nebo 1 Kor 5,6b-9

Ev.: Jan 20,1-9

(večer: Lk 24,13-35)

Pondělí 5. 4. – Pondělí v oktávě velikonočním

1. čt.: Sk 2,14.22b-33

Ž 16(15),1-2a+5.7-8.9-10.11

Odp.: 1 (*Ochraň mě, Bože, neboť se*

utíkám k tobě. Nebo: Aleluja.)

Ev.: Mt 28,8-15

Úterý 6. 4. – Úterý v oktávě velikonočním

1. čt.: Sk 2,36-41

Ž 33(32),4-5.18-19.20+22

Odp.: 5b (*Země je plná Hospodinovy*

milosti. Nebo: Aleluja.)

Ev.: Jan 20,11-18

Středa 7. 4. – Středa v oktávě velikonočním

1. čt.: Sk 3,1-10

Ž 105(104),1-2.3-4.6-7.8-9

Odp.: 3b (*Ze srdce at se radují, kdo*

hledají Hospodina. Nebo: Aleluja.)

Ev.: Lk 24,13-35

Čtvrtek 8. 4. – Čtvrtek v oktávě velikonočním

1. čt.: Sk 3,11-26

Ž 8,2a+5.6-7.8-9

Odp.: 2ab (*Hospodine, náš Pane,*

jak podivuhodné je tvé jméno po celé

zemi! Nebo: Aleluja.)

Ev.: Lk 24,35-48

Pátek 9. 4. – Pátek v oktávě velikonočním

1. čt.: Sk 4,1-12

Ž 118(117),1-2+4.22-24.25-27a

Odp.: 22 (*Kámen, který stavitelé*

zavrhli, stal se kvádrem nárožním.

Nebo: Aleluja.)

Ev.: Jan 21,1-14

Sobota 10. 4. – Sobota v oktávě velikonočním

1. čt.: Sk 4,13-21

Ž 118(117),1+14-15.16ab-18.19-21

Odp.: 21a (*Děkuji ti, Hospodine, žeš*

mě vyslyšel. Nebo: Aleluja.)

Ev.: Mk 16,9-15

